

STORTINGET

Representantforslag 190 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken, Marthe Hammer,
Anne Lise Gjerstad Fredlund og Marian Hussein

Dokument 8:190 S (2025–2026)

**Representantforslag fra stortingsrepresentantene
Lars Haltbrekken, Marthe Hammer, Anne Lise
Gjerstad Fredlund og Marian Hussein om en løs-
ning for kontantutbetaling til befolkningen**

Til Stortinget

Bakgrunn

Erfaringene fra koronapandemien og strømkrisen illustrerer behovet for bedre systemer for å gi folk økonomisk trygghet og støtte når krisen inntreffer. Geopolitisk uro og raske endringer i verdensøkonomien fører til mer uforutsigbarhet og press på flere priser, særlig energi, drivstoff og matvarer, noe som går hardt ut over folks lommebok. For å styrke beredskapen i en mer uforutsigbar verden mener forslagsstillerne det trengs ordninger for kontantutbetalinger til husholdningene som raskt og målrettet kan hjelpe husholdningene i en akutt økonomisk situasjon. En ordning for kontantutbetalinger til husholdningene vil også være hensiktsmessig ved behov for kompensasjonsutbetalinger for økte miljøavgifter som følge av behovet for omstilling, for eksempel i form av en «grønn folkebonus». Land rundt oss har tatt i bruk slike ordninger. Danmark har nylig innført en ordning med et engangsbeløp i form av en «fødevarecheck» i møte med økte matvarepriser. USA benyttet kontantutbetalinger i form av bankinnskudd og sjekk/debetkort i posten til befolkningen som avhjelpende tiltak under koronapandemien.

Generelle kontantutbetalinger har betydelige fordelings- og miljømessige fordeler fremfor andre aktuelle grep, som å redusere avgifter eller gi støtte som utformes direkte til f.eks. bilister. Kontantutbetalinger kan avgrenses etter inntekt og derfor være ganske treffsikre fordelingsmessig. Kontantutbetalinger har også fordeler sammenlignet med generelle skattereduksjoner, da det er vanskeligere å gi skattereduksjoner med progressiv effekt nederst i inntektsfordelingen. Kontantutbetalinger er også lettere å gjøre som et engangstiltak i en krisesituasjon.

Forslagsstillerne peker på at en mulig løsning på denne utfordringen er å tilby alle norske innbyggere en konto i Norges Bank som kan benyttes for kontantutbetalinger til befolkningen. Andre løsninger kan også være aktuelle.

Erfaringene fra koronakrisen viste også at forskjellene økte under pandemien, og det er derfor nødvendig å komme med tiltak og virkemidler som treffer bedre enn tidligere.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen snarest mulig opprette en offentlig løsning som kan brukes til kontantutbetalinger til norske husholdninger.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at det tilbys en offentlig bankkonto til alle innbyggere i Norge.

3. Stortinget ber regjeringen gå gjennom virkemidler for å støtte privatpersoner og næringsliv i møte med globale eller nasjonale kriser på en slik måte at de ikke øker ulikheten i samfunnet, og komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan dette virkemiddelapparatet kan styrkes.

19. mars 2026

Lars Haltbrekken

Marthe Hammer

Anne Lise Gjerstad Fredlund

Marian Hussein